

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de Statengriffier, mevr. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A.M.F. Meijer

J.M. Bierhuizen

E. de Koekkoek

AD/CC

Doorkiesnummer +31654228093

meijeramf@noord-holland.nl

**Betreft: Bestuurlijke reactie op het Verslag van bevindingen 2020
Publiek Belang Accountants**

1 | 7

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Onze bestuurlijke reactie op het "Verslag van bevindingen 2020" van
Publiek Belang Accountants. Dit rapport is opgesteld naar aanleiding
van de wettelijke controle van de jaarrekening.

Inleiding

De accountant rapporteert twee keer per jaar, één keer naar aanleiding
van de jaarrekeningcontrole, één keer naar aanleiding van de interim
controle. In november 2020 is de Management Letter 2020 aan de
provincie Noord-Holland opgeleverd (zie ingekomen stukken PS
3 december 2020, kenmerk 1491021/1491027). In de Management
Letter wordt gerapporteerd over de interim controle 2020 die met name
gericht is op de administratieve processen en de interne beheersing.
Het nu voorliggende verslag gaat specifiek in op de uitgevoerde
controle van de jaarrekening 2020.

Verloop van de controle

In de periode april-mei 2021 heeft Publiek Belang Accountants de
controle uitgevoerd op de jaarrekening 2020 van de provincie Noord-
Holland. Het controleproces is goed verlopen. De samenwerking met de
accountant is constructief en mede via het programma Financiële
Hygiëne heeft de provincie zorggedragen voor een kwalitatief goede
oplevering van het accountantsdossier en deskundige begeleiding van
de controle.

In deze brief geven wij een reactie op de adviezen vanuit de rapportage
van de accountant.

Algemeen beeld van het accountantsverslag

De accountant geeft in de conclusie aan dat de provincie Noord-Holland
vanaf 2018 gestructureerd werkt aan verbeteringen in de (financiële)
administratie, de interne beheersing en de financiële verslaggeving. De
resultaten hiervan zijn duidelijk zichtbaar in het jaarrekeningproces en bij
de verbijzonderde interne controle.

We zijn blij met het feit dat de accountant de doorgevoerde verbeteringen
in het financieel beheer herkent en dat de belangrijke vooruitgang die de
afgelopen jaren is geboekt dit jaar is bestendigd en geborgd.

Verzenddatum

24 JUNI 2021

Kenmerk

1607775/1654269

Uw kenmerk

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Fax (023) 514 3030

Houtplein 33

Haarlem [2012 DE]

www.noord-holland.nl

Tegelijkertijd vraagt de accountant aandacht voor de borging van de doorgevoerde verbeteringen voor 2020 en verder.

Duiding van het algemene beeld

Vorig jaar zijn de eerste resultaten van de ontwikkelopgave om het functioneren van de interne beheersing en de informatievoorziening op een hoger niveau te brengen zichtbaar geworden. In het vervolg hierop heeft het programma "Financiële hygiëne" in 2020/2021 een vervolg gekregen waarbij de verdere borging in de organisatie centraal staat. Daarbij verschuift het accent van "technische" maatregelen naar het versterken van eigenaarschap "in de lijn" en verbeteren van de sturing op basis van het instrumentarium wat nu beschikbaar is.

Naast een duiding van het algemene beeld gaan wij hieronder in op de meer specifieke adviezen van de accountant. De opvolging hiervan zullen wij middels het systeem van auditopvolging blijven monitoren.

Specifieke bevindingen

In onderstaande tabel zijn de door de accountant specifiek benoemde adviezen en de reactie van het college daarop opgenomen.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
2	Procesbeschrijvingen In onze managementletter hebben wij aandacht gevraagd voor de voortgang bij het beschrijven en de inhoudelijke kwaliteit van de procesbeschrijvingen. De hierop genomen actie betrekken wij in onze tussentijdse controle 2021.	De bevindingen vanuit de managementletter hebben geleid tot kwaliteitsafspraken en -toetsing bij de uitwerking van processen die relevant zijn vanuit het perspectief van interne beheersing. Op de voortgang en de kwaliteit van de procesbeschrijvingen wordt actief gestuurd. Proceseigenaren stellen hierin de prioriteiten. Er wordt toegewerkt naar de situatie dat de in overleg met de accountant als relevant aangemerkte processen bij de interim controle 2021 beschikbaar zijn.
2 en 4	IT beheersing De ICT die relevant is voor financiële processen biedt onvoldoende basis om te kunnen vertrouwen op geautomatiseerde beheersmaatregelen en ondersteunt een meer procesmatige inrichting van de interne beheersing niet. Nog niet alle verbeteradviezen naar aanleiding van onze vorige controles zijn opgevolgd. Een belangrijk aandachtspunt voor de interne beheersing is de voortgang in verbeteringen op het gebied van ICT-beheersmaatregelen, door het belang van een goed beveiligde IT-omgeving voor uw bedrijfsvoering en	De geconstateerde aandachtspunten worden onderschreven. De adviezen voor verdere verbetering zijn afgelopen jaar nadrukkelijk onderdeel geweest van het verder op orde krijgen van het IT beheer en hebben daar waar nodig geleid tot aanpassingen in het beheer of het verkrijgen van het benodigde inzicht. Genoemde verbeterpunten zijn ons inziens inmiddels opgelost. Afspraak is dat Noordbeek bij de interim controle 2021 voor deze punten toetst of zij in voldoende mate worden beheerst.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
	informatievoorziening en vanuit het oogpunt van continuïteit en betrouwbaarheid. Uw medewerkers verwachten dat de resterende tekortkomingen in de zomer van 2021 zijn opgelost.	♦ <i>Het incomplete autorisatiebeheer in de Active Directory (AD)</i> betrof manco's bij gebruikers-, beheer en systeemaccounts. Hiervoor is beleid bepaald en geschoond. Door een periodieke rapportage hebben we zicht op de betreffende accounts. ♦ <i>Onvoldoende toezicht op de functie Data Base Administrator (DBA)</i> De provincie baseert zich in dit verband op de zgn. 3402 verklaring van de serviceprovider(s). In deze verklaring zijn de afspraken over beheersing en informatiebeveiliging opgenomen van de serviceproviders (waar onder de DBA werkzaamheden). De 3402 verklaring is een internationale outsourcing standaard, die door een onafhankelijke, daartoe bevoegde instantie (vaak een accountantskantoor) wordt afgegeven. ♦ <i>Geen eigen beheer van de Configuration Management Database (CMDB).</i> Het CMDB beheer vindt extern plaats. Momenteel is het interne beheer in ontwikkeling maar nog niet operationeel. Dit is niet van invloed op het jaarrekeningproces. ♦ <i>De incomplete continuïteitsmaatregelen.</i> De continuïteit- en beveiligingsmaatregelen zijn continu een punt van aandacht. De serviceorganisaties (SSO's) maken periodiek back-ups en testen periodiek het recover/restore proces. Gezien de laatste ontwikkelingen, het corrupt raken van back-ups door hacking, beoordelen we samen met de SSO's of hierover voldoende adequate afspraken zijn gemaakt.
2	Beveiligingsbeleid U beschikt nog niet over een vastgestelde nota beveiligingsbeleid. In samenhang met het voorgaande punt bestaat het risico dat onbevoegden toegang krijgen tot uw netwerk. Omdat onzeker is of back-ups ook offline worden bewaard, bestaan risico's voor de continuïteit van uw automatiseringsomgeving.	De nota beveiligingsbeleid wordt voor het zomerreces ter goedkeuring aan de directie voorgelegd.
2	Potentiele kwetsbaarheid jaarrekeningtraject <i>Achtergrond</i> Het jaarrekeningtraject is in belangrijke mate afhankelijk van een beperkt aantal medewerkers.	De Provincie is zich bewust van deze kwetsbaarheid. De medewerkers betrokken in het jaarrekeningproces zijn ook verantwoordelijk voor het tot stand komen van de overige P&C producten. Er is aandacht voor de verbreding van de kennis.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
	<i>Advies</i> Om kwetsbaarheid van uw organisatie voor het volgend jaarrekeningtraject te vermijden zorgt u voor verdere verbreding van kennis binnen uw organisatie.	
2	Controletechnische functiescheiding In het inkoopproces en bij de memoriaalboekingen dwingt de administratie geen functiescheiding af. Buiten de administratie om is functiescheiding aangebracht zodat het vier-ogen principe wordt toegepast bij de memoriaalboekingen.	We veronderstellen dat de accountant bedoelt dat de controle-technische functiescheiding niet binnen de systemen worden afgedwongen. Binnen de administratie is de functiescheiding procesmatig aangebracht. Om dit voor het inkoopproces systeemtechnisch op te lossen besloten te investeren in een purchase to pay systeem dat hierin voorziet. Voor het memoriaalproces is een geautomatiseerde workflow ingericht in Topdesk, die voorziet in bedoelde functiescheiding.
3	SiSa <i>Achtergrond</i> Met de SiSa-bijlage legt u verantwoording af over de besteding van de middelen die de provincie ontvangt van het Rijk. Omdat in 2020 totaal 17 veelal meerjarige regelingen onder de SiSa-verantwoording zijn gebracht, is de SiSa-bijlage uitgebreider dan in eerdere jaren, toen over 4 regelingen verantwoording werd afgelegd. Dit leidt tot een aanzienlijke extra administratieve last voor uw medewerkers en controlewerk voor ons. Uw verbijzonderde interne controlemedewerkers en wij hebben de SiSa-controle dit jaar tijdens de jaarrekeningcontrole samen uitgevoerd. Dit gaf aanleiding tot diverse aanpassingen die in de definitieve tabel zijn gecorrigeerd. <i>Advies</i> Wij adviseren om de verantwoordelijkheid voor de SiSa-bijlage centraal in de lijn te beleggen. Dit stelt de verbijzonderde interne controle in staat om gedurende het jaar al controles uit te voeren, vermindert de kans op afwijkingen en draagt bij een succesvolle afrekening van de SiSa-bijdragen met het Rijk.	We onderschrijven het belang om de verantwoordelijkheid voor de SiSa-bijlage centraal in de lijn te beleggen. De organisatie is inmiddels gestart uitvoering te geven aan dit punt.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
4	Oostelijke Vechtplassen <i>Achtergrond</i> Uw provincie heeft via het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen afspraken gemaakt over de realisatie van een groot aantal projecten in het gebied Oostelijke Vechtplassen. De verdeling van verantwoordelijkheden over verschillende partijen en de wisselende verhoudingen in financiering en bevoorschotting van de projecten maken de administratievoering en verantwoording van deze projecten complex. De realisatie van projecten tot en met 2020 is nog van relatief beperkte omvang. <i>Advies</i> Wij adviseren u in 2021, voordat de omvang van de projecten toeneemt, de administratie op eenduidige en inzichtelijke wijze in te richten.	We onderschrijven de complexiteit van de administratievoering en verantwoording van genoemde projecten en zijn voornemens hierop de administratie beter in te richten.
7	Lokale heffingen <i>Achtergrond</i> De paragraaf lokale heffingen moet inzicht geven in hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Ook moet worden aangegeven welke beleidsuitgangspunten ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd. De jaarstukken geven wel inzicht in de dekkingspercentages van de leges, maar de hiervoor genoemde informatie is niet beschikbaar. Voor het beeld van de jaarstukken 2020 achten wij dit niet materieel en heeft het ontbreken van de informatie geen invloed op ons oordeel. <i>Advies</i> Wij adviseren om deze informatie wel op te nemen in de jaarstukken van volgend jaar.	Over de jaren 2019/ 2020 is gestructureerd onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van de leges. Aan het advies van de accountant om meer inzicht te geven in de uitgangspunten die daaraan ten grondslag liggen zal met ingang van de volgende jaarrekening invulling worden gegeven.
7	Verwerking projectsubsidies <i>Achtergrond</i> Provincies verstrekken veel subsidies met een projectmatig karakter. Daarbij is onderscheid in projecten binnen één boekjaar en projecten die boekjaar overschrijdend zijn.	De organisatie is procesmatig al voorbereid op de verwerking van de lastneming van meerjarige projectsubsidies in lijn met de uitgangspunten van de Commissie BBV met ingang van de voorgeschreven startdatum boekjaar 2022. In de dit najaar door

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
	De Commissie BBV heeft duidelijkheid gegeven over de verwerking van projectsubsidies, ingaande 1/1/2022. <i>Advies</i> Wij adviseren u de gevolgen van de uitspraak van de Commissie BBV voor uw subsidieproces te inventariseren en te verwerken.	Provinciale Staten vast te stellen financiële verordening wordt hiertoe een grensbedrag ad € 1,5 miljoen opgenomen. Tevens wordt een afzonderlijke bestemmingsreserve gevormd voor subsidieverplichtingen waarvan de prestatie en lastneming in toekomstige jaren plaatsvindt.
	Frauderisico-analyse <i>Achtergrond</i> Uw organisatie beschikt niet over een actuele frauderisico-analyse die inzicht geeft in de mogelijke frauderisico's en die de beheersmaatregelen benoemt om de gevolgen van frauderisico's zoveel mogelijk te beperken. Hierdoor is fraude-analyse en fraudepreventie geen zichtbaar onderdeel van uw interne beheersing. Wel merken wij uit gesprekken met uw medewerkers dat belang wordt gehecht aan het vermijden en ontdekken van fraude. <i>Advies</i> Wij adviseren u om de frauderisico-analyse op te stellen en deze periodiek te agenderen in uw management en college van gedeputeerde staten. Dit draagt bij aan het actueel houden van het inzicht in de kwetsbare plekken in uw organisatie. Mogelijke gespreksonderwerpen zijn de aard, frequentie en diepgang van de uitgevoerde frauderisicoanalyses, de uitkomst daarvan en de manier waarop de organisatie de frauderisico's opvolgt en monitort.	De provincie Noord-Holland besteedt in de breedte en in samenhang aandacht aan fraude, weerbaarheid en ondermijning. De organisatie stelt daartoe na het zomerreces 2021 een fraude-beleidsnota en frauderisicoanalyse op gericht op het vermijden, ontdekken en bespreekbaar maken van fraude. Daarnaast heeft de provincie recentelijk het 217a onderzoek "Samen weerbaar tegen ondermijnende criminaliteit" afgerond. Het onderzoek, dat na het zomerreces met provinciale staten zal worden gedeeld, geeft inzicht in de wijze waarop de provincies gemeenten ondersteunen bij het versterken van de lokale weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit. Het onderzoek heeft leerpunten (aanbevelingen) opgeleverd voor de provincie Noord-Holland.
8	Rechtmatigheidsverantwoording 2021 <i>Achtergrond</i> Met ingang van 2021 dient het college van gedeputeerde staten naar verwachting een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. <i>Advies:</i> Richt een proces in waarbij het college van gedeputeerde staten zelf tot een oordeel kan komen over de financiële rechtmatigheid van transacties.	De provincie neemt dit advies over. De organisatie treft voorbereidingen om het proces van de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording adequaat in te richten. Met de Verbijzonderde Interne Controle is de provincie goed voorgesorteerd op deze ontwikkeling.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u met deze brief inzicht te hebben gegeven hoe wij met de opmerkingen van de accountant zullen omgaan.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

- Concept Verslag van bevindingen 2020 Publiek Belang Accountants d.d. 4 juni 2021